

**SEX. PROPERTIUS.
ELEGIARUM
LIBRI IV**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649098873

Sex. Propertius. Elegiarum libri IV by Aemilius Baehrens

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

AEMILIUS BAEHRENS

**SEX. PROPERTIUS.
ELEGIARUM
LIBRI IV**

LD
~~P9656B~~

861

...tus Aurelius
SEX. PROPERTII

ELEGIARUM LIBRI IV.

RECENSUIT

AEMILIUS BAEHRENS.

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

MDCCLXXX.

PROLEGOMENA.

Quibus difficultatibus Catulli et Tibulli recensio obnoxia est, cum eisdem Propertii quoque carmina luctantur, quippe quorum codex saeculo XIV ex monasterii alicuius tenebris protractus et descriptus iterumque obliuioni traditus triste sui desiderium reliquerit nobis, qui ex apographis recentibus utcumque ueteris illius testis memoriam resuscitare debemus cum summo labore taedioque ingenti. his libris mss. nouiciis a doctis saeculi XV Italis foedissimum in modum interpolatis cum anteriorum temporum philologi nullo discrimine facto uterentur, tandem ante hos sexaginta fere annos Carolus Lachmannus quid factu esset opus perspexit: examinandum quam diligentissime singulorum codicum pretium, ut quinam eorum lectiones archetypi fideliter seruariint qui interpolatione sint contaminati euincatur. hoc cum optimo iure ille flagitaret, tamen quomodo rite uereque perfici posset nec ipse habuit cognitum. sic factum est ut primum inter codices Propertianos locum adsignaret membranarum Groninganis, quae sunt infimi ordinis, in proximo autem ab his gradu poneret Neapolitanas, quarum quam fallax sit fides ex mea editione apparebit. nam nec critici insecuti in hac parte quidquam profecerunt; et quamquam Lachmanni in aestimando Groningano error non latuit plerosque, tamen qui denuo in se susciperet munus sane quam difficile libros Propertianos uia ac ratione perscrutandi adhuc repertus est nemo, sed Neapolitanum iam unicum textus recensendi subsidium anxie amplexi, quasi nulli alii poetae codices essent, uel apertis illius erroribus coniecturas superstruxerunt suapte naturas. ita vitium priorum, quibus omnes libri pari erant

honore, mutabatur in culpam non minorem, unius codicis eiusque mediocris uenerationem nimiam; et permultis locis, quibus quam maxime intererat certo nosse quid antiquitas esset traditum, incorrupta ab Italis scriptura ad hunc usque diem ignota fuit.

Quam uiam autem olim in Catullo [praef. p. XI sq.] incundam esse demonstraui, eandem quemadmodum nuper in Tibullo sic nunc in Propertio tutissimam cognoui. quippe in his auctoribus, quorum ueteres codices perierunt, apographa statim post illos repertos facta indaganda sunt, quandoquidem a saeculi XIV hominibus etiam tunc afuit illa corrigendi interpolandique prurigo, quae inde a saeculi XV initio magis magisque inuasit doctos, et id multo usu expertus sum, quo quis liber nouicius magis recedat ab archetypi inuenti tempore, hoc eum plura uestigia et interpolationis et deprauationis praeferre. sed ad haec apographa antiquissima nanciscenda oportet non adquiescas in copiis a superioribus congestis (qui uel in definienda librorum aetate saepius errabant), sed opus est *ἀντοψία* et noua bibliothecarum perquisitione. et hac ratione progressus quid in Propertio quoque consecutus sim, gaudibundi ut auguror lectores iam intellegent.

Cuinam Italo protracti in lucem Propertii laus debeatur ignoratur*). primum Petrarcam constat Propertii exemplar possedisse: cf. M. Hauptius opusc. I p. 277 sqq. et inde ab huius tempore paulatim in hominum notitiam uenire coepit poeta Umber. bis autem saeculo XIV fere medio archetypum descriptum esse docent codices a me adhibiti, qui in duas discedunt familias. ad quarum priorem pertinent hi libri:

A — codex Vossianus latinus formae octauae maioris numero 38 insignitus, membranaceus, foliis constans sedecim linearum uicinarum quaternarum. exaratus est scriptura ea quae saeculum XIV clare aperteque indicat (circa a. fere 1360, ut mihi identidem examinanti est uisum) et compendiis non ita paucis, ad quae conlationem instituenti bene est atten-

*) meram esse fabulam Alexandri ab Alexandro narrationem de codice Propertiano a Iouiano Pontano reperto, dudum agnitum est: cf. Hertzbergius I p. 231.

dendum*). singula carmina internallis non relictis cohaerent, ut tamen litteris initialibus sint distincta et tituli a rubricatore in margine additi. pertinet usque ad II 1, 63; nec tamen plenior erat tempore Burmanni, qui eum Vossianum secundum designat adnotatque olim P. Petavii fuisse. librum Groningam transmissum ipse a. 1877 contuli.

F = codex Laurentianus plut. 36, 49 formae quaternariae, membr., in foliis 73 linearum 28 solum Propertium exhibens, saeculo XV statim ineunte scriptus. in fine libri legitur *Liber Colucii pyerii*, deinde ab alia manu additum est *Liber Cosme Iohannis de Medicis*. Colucius igitur Salutatatus, Florentinorum cancellarius notissimus, quem a. 1374 ex Petrarcae bibliotheca Propertium anquisivisse [praef. ad Cat. p. X sq.] quemque a. 1406 mortuum esse constat, olim huius libri erat possessor. plurimae correcturae partim ex altera codicum familia partim ex Itatorum coniecturis petitae uel supra lineas uel in margine (addito interdum illo *at*) adscriptae sunt a manu paulo recentiore, quae a nobis significatur *m. 2*. hic codex a me primo a. 1876 est conlatus, sed propter temporis quibus tum premebar angustias prope-rantius; unde quae postea dubitationes locis nonnullis sub-natae sunt, eas conciliante beniuole Domenico Comparetti eleuauit Nicolaus Anziani.

Hi duo codices ad unum idemque redeunt archetypi apographon litteris exaratum minutis saepeque lectu difficillimis et praeterea compendiis instructum multis. talem librum consentaneum est multo fidelius in A, eiusdem saeculi stirpe, esse redditum quam in F, cuius librarius aliae scribendi rationi aduetus et linguae latinae parum gnarus erat. hinc plurimi in F errores explicandi (ueluti ex compendiis II 3, 26 *uirem* pro *matrem* = *m̄rem*, II 26, 9 *ferri* pro *fratri* = *f̄ri*); ob hanc causam etiam dolendum est quam maxime, quod hodie non integro A nobis uti licet. sic enim in ea parte, ubi solus F suppetit, saepe discerni nequit quid ipse eius scriba peccauerit quid ex exemplari suo sumpserit.

*) sic solita saeculi XIV abbreviatione ex. gr. *um* plerumque per lineolam exhibetur (*c̄* = *cum*, *dem* = *denum*, *illar̄* = *illarum*, *corr̄pere* = *corrumpere*).

Alteram eamque adhuc incognitam familiam conformant hi libri:

V = codex Ottoboniano-Vaticanus 1514, membr., saeculi XIV exeuntis, formae octavae maioris, foliis constans 83, quibus solus habetur Propertius. olim, ut prima indicat pagina, collegii erat Iesuitarum Romani. correctus est hic liber a uariis saeculi XV doctis, quorum manus diuersas uno siglo *m. 2* comprehendit Augustus Man, qui ut ceteros Propertii codices Vaticanos mihi examinavit ita hunc librum totum contulit cum labore hercule non paruo. nam correctores male seduli, non contenti in marginibus interque lineas adspersisse plurimas nouas lectiones (has quoque et ex prioris familiae codice aliquo et ex coniecturis promptas), etiam in ipso uerborum contextu saepe erasis pristinis scripturis suas infulserunt interpolationes. haeque rasurae et correcturae haud raro tam subtiliter sunt factae ut facile fallant oculos iterataque demum a Manio inspectione detectae sint suppeditante mihi suspicionis ansam codice Dauentriensi. bona enim fortuna factum est ut aetatem tulerit liber per omnia fere cum **V** conspirans ibique, ubi huius manus prima incerta ac dubia est, genuinam lectionem indicans adeoque illi ipsi interdum praestans, scilicet

D = codex bibliothecae publ. urbis Neerlandicae Dauentriae, numero 1792 insignitus, foliis oblongis membr. 68 unum Propertium exhibens, pulchre nitideque scriptus in Italia intra a. fere 1410—20. in initio unum folium periit, unde a I 2, 14 incipit. nihil fere in eius textu correctum est, sed habet hic illic in margine a manu aequali uarias lectiones adscriptas*). clarissime autem **D** ostendit quantopere in his rebus ualeat recta aestimatio atque *εὐροπία*. olim enim erat Petri Burmanni, qui eum alterum suum uocat protulitque inde in commentario lectiones plurimas. quas pro Itolorum commentis accipiens Lachmannus Burmannianum alterum infimorum librorum ordini adscripsit [praef. edit. prioris p. XIV]. qui si ipse ob oculos habuisset **D** et dilectum sibi Groninga-

*) pauca, quae manus altera saec. XVII uel XVIII adnotauit, omnino non curant.

num, sine dubio uel externo amborum habitu ad iudicium penitus mutandum facile adduci se passus procul abieciisset Groninganum, exosculatus esset Dauentriensem. est enim hic unus ex optimis codicibus Propertianis dignusque qui tandem suo reddatur honori. a rectore gymnasii Dauentriensis A. I. Vitringa, qui postea tres locos iterum comiter mihi examinauit, huc transmissum ipse a. 1878 excussi.

Ex eodem igitur saeculi XIV exemplari profecti **D** et **V** propriam constituunt familiam, quae priori illi (**A F**) ita ex contrario, est opposita ut tamen ambae ex uno parente sint procreatae. nimirum quidquid in multis scripturis disentiunt, in omnibus tamen rebus grauioribus fideliter concordant conspirantque; suntque discrepantiae tales quales existere solent ubi idem liber a duobus diuersae indolis hominibus describitur.

Ex his quattuor codicibus recte adhibitis (scilicet in **F** et **V** numquam a prima manu recedas) uetustus archetypus redintegrandus est. ingens autem uitiorum multitudo, qua illi laborant, cum non fugeret doctos saeculi XV Italos, extiterunt qui tollere corrupta et perpurigare textum suscipere; idque duobus modis est factum. nam et accersitis aliis libris suum quisque codicem emendabant et, ubi illi quoque defecerunt, ab ingenio requirebant auxilium. sic manus altera et in **F** familiae **D V** lectiones et in **V** eas quae prior classis proprias habet intulit; praetereaque et in **F** et in **V** multae alterius manus scripturae habentur, quae ex mera coniectura et temera interpolatione sunt profectae. quod nulli foret damno, si librarii insequentibus has manus alterius correcturas et ipsi in nouorum exemplarium marginibus propagassent; sed eas in ipsum textum recipientes et duas familias confundebant permiscebantque et genuinam scripturam dabant obliuioni. hinc nati sunt codices interpolati, de quibus nunc agendum est. horum autem agmen ducit:

N = codex olim Neapolitanus, nunc Guelferbytanus [Gudian. 224], membr., formae octanae maioris, foliis 71 sola Propertii carmina praebens, in fronte titulo et porro singulorum librorum carminumque inscriptionibus carens ne interuallis quidem relictis, ut tamen litteris initialibus ubi nouum

poema incipiat indicatum sit. ad aetatem codicis quod attinet, immane quantum extulerunt priores. ex quibus Lachmannus et Hertzbergius saeculo XIII uindicant, XII uel XIII Keilius [obs. crit. p. 3]. nihil enim certius quam saeculo XV scriptum esse eundem. quod accurata disputatione L. Muellerus [praef. p. VIII—X] ostendit; neque ego, cui ipse codex a bibliothecae Guelferbytae praefecto humanissime transmissus per hos menses aestiuos praesto est, omnibus quae in momentum ueniunt cum cura deliberatis aliter iudico quam post a. 1430 illum exaratum esse. certe ipsae cartae non priores saeculo XV; et scriptura etsi obiter intuenti antiquior uidetur esse, saepe tamen formis litterarum nouiciis iuniorem prodit aetatem. neque tamen librarium studiose imitatum puto priscam scribendi rationem. litterae enim initiales coloribus quidem (uiridi maxime et rubro, etiam caeruleo) depictae, non tamen auro distinctae sunt, quo per saec. XV Florentiae maxime exornari solebant. dumque totius libri habitum saepius contemplor, in memoriam reuocata est imago codicum aliquot in Italia inferiore scriptorum. in hanc quippe terram serius inuecta est ars illa libros exornandi diutiusque in ea remansit litteratura antiquior, quae commixtis demum notis uetustis cum recentibus paulatim ibi cessit nouae. et quidni summus Neapolim fuisse patriam codicis nostri? legitur in ultima pagina litteris paene euanidis sed antiquis praeter alia a manu recenti scripta nomen *Manetti*. constat autem Iannoctium Manetti doctum non ignobilem Neapoli a. 1459 diem obiisse supremum. porro Neapoli codicem uidit consulitque N. Heinsius, a quo ille Neapolitani nomen accepit. haec autem de libri **N** aetate sententia egregie confirmatur interno eius pretio. deriuatus est ille quidem ex familia **A F**, sed lectiones huius proprias neque fideliter seruat accitis alterius classis scripturis (sic primo statim uersu *cepit N* cum **(D)V**: *fecit A F*) et, quod grauius est, plurimis locis Italorum correcturas recepit, non aequabili id quidem studio utque magis eligeret, siquid bene ei mutatum uideretur. neque enim, ut hoc adiciam, in illa critices infantia quidquam habet miri, quod cum multa uitia demerent alia mille relinquebant intacta; et in omnibus libris interpolatis hoc usu uenisse